

“Un passet més per desintegrar la UE”

La sentència del TC alemany no tindrà impacte a curt termini, però pot ser una bomba a llarg termini

ÀLEX FONT MANTÉ
BARCELONA

“Fins ara només hi havia una institució europea en la qual podíem confiar, el Banc Central Europeu, però a partir d'ara potser ni això”. La sentència del Tribunal Constitucional alemany, que qüestiona les compres de deute que ha fet el BCE en els últims anys, ha escampat els dubtes entre els economistes de tot el continent. És el cas del catedràtic Guillem López Casasnovas –autor de la frase amb què comença l'article–, però també de molts altres que encara estan paint la sentència del tribunal de Karlsruhe, de conseqüències encara imprevisibles.

El consens sembla clar: la sentència no tindrà un impacte important a curt termini. Si finalment el BCE decideix demostrar als jutges alemanys –com li exigeix la sentència que faci en un màxim de tres mesos– que les seves compres han estat proporcionades, segurament podrà fer-ho. Els mercats, de fet, no s'han posat gaire nerviosos. Ahir la prima de risc espanyola estava en 142 punts, tan sols tres punts més que a principis de setmana. El problema és més de fons i a llarg termini: el veredict de demostra la gairebé impossible conciliació de les diverses visions que hi ha a dins de la Unió Europea.

“Es demostra que la Unió Europea és europea, però que d'unió n'hi ha ben poca”, diu José García Montalvo, catedràtic de la UPF. Una opinió similar a la de Benoît Coeuré, que fins l'any passat estava al consell de govern del BCE: “Això és una discussió entre si la UE és un grup de nacions sobiranes que cedeixen competències a institucions comunes o si és una mena de federació”, va dir a Twitter. Segons Coeuré, el TC alemany pensa que és el primer, mentre que per a la justícia europea i “per a molts països membres” és el segon.

El problema, per tant, és de base i demostra que a dins de la Unió Europea conviuen percepcions completament allunyades que, a llarg termini, poden fer perillar el projecte europeu. “No pots ser soci d'un

El president del Tribunal Constitucional alemany, Andreas Vosskuhle, dimarts. SEBASTIAN GOLLNOW / AFP

club amb visions tan contradictòries”, sosté García Montalvo, per a qui “la sentència és un passet més cap a la desintegració i la irrellevància absoluta de la UE”. Aquest professor creu que dins de la UE hi ha un desacord tan profund en qüestions essencials que fa impossible que hi hagi acord “en els temes importants”. “O fem una veritable unió política o dispersem la UE. Aquesta transició permanent no pot continuar”, conclou.

“Hi ha dos models d'unió monetària, i el que defensa Alemanya es basa en el rigor, el control de les finances públiques, la productivitat... En realitat és el que desitjaries per al teu país a llarg termini”, sosté Josep Oliver, de la UAB. Oliver alerta que si els alemanys no volen “una

Retard El BCE va iniciar les compres el 2015, set anys després que la Fed

certa convergència en productivitat, estabilitat, educació, atur, etcètera, la Unió no aguantarà”.

Les compres de deute del BCE van arribar el 2015, set anys després que la Reserva Federal dels Estats Units fes exactament el mateix quan va començar la crisi financera post Lehman Brothers. Tot i que als EUA les compres no tinguessin cap mena de rebuig, a Europa va ser radicalment diferent: perquè el BCE les iniciés l'aleshores president, Mario Draghi, va haver de vèncer (gairebé saltar-se) les enormes reticències de països com Alemanya. Aquelles crítiques han cristal·litzat amb la sentència d'aquesta setmana, que qüestiona que les compres siguin proporcionades. I encara més: el constitucional alemany qüestiona la potestat de la justícia europea (que ja havia avalat el programa del BCE en una sentència del 2018), a la qual critica obertament en la sentència.

El risc és el futur

El risc no és tant per a les compres iniciades el 2015 com per al macroprograma de compres anunciat pel BCE per combatre els efectes del covid-19. Oliver està convençut que “no és casual que aquesta sentència hagi sortit ara amb aquests termes”. “El tribunal està dient que, de moment, les compres per combatre el covid-19 no les critica, però que poca broma. Això afegeix pressió al BCE i és una advertència molt rellevant”, conclou.

L'opinió dels experts

José García Montalvo
CATEDRÀTIC D'ECONOMIA UPF

“No pots ser soci d'un club amb visions tan contradictòries en els temes essencials. La sensació és que, si es pogués desmuntar fàcilment la UE, es faria, tot i que no ara”

Josep Oliver
CATEDRÀTIC D'ECONOMIA UAB

“No és casual que aquesta sentència hagi sortit ara en aquests termes: afegeix pressió al BCE i és una advertència molt rellevant per al que faci contra el coronavirus”

G. López Casasnovas
CATEDRÀTIC D'ECONOMIA UPF

“L'euro aguantarà perquè desmuntar-lo és impossible. Fins ara només hi havia una institució europea en la qual podíem confiar: el BCE. Ara potser ja ni això”

LES CLAUS

Per À.F.M.

1. Què posa de manifest la sentència del tribunal alemany?

L'òrgan judicial germànic va fer dues coses que criden l'atenció als experts. D'una banda, va qüestionar una sentència prèvia del Tribunal de Justícia de la UE (TJUE), i va corregir-la en part. Això és com si el Suprem espanyol no hagués acatat part de la sentència del TJUE que va eliminar les clàusules terra

a les hipoteques de tot Espanya. De l'altra, va llançar un missatge que molts economistes interpreten com un avís: no transigirà en el fet que el BCE faci el que calgui per redreçar l'economia. Això és particularment delicat ara, en plena crisi del covid-19.

2. ¿Això pot posar en risc el futur de la UE?

La sentència per si sola no.

Però és un element més que demostra l'enorme dificultat, gairebé la impossibilitat, de tenir una veritable unió, ateses les grans diferències de concepte entre els països membres. El problema és que perquè una unió monetària com la de l'euro funcioni bé ha d'anar acompanyada d'una unió política. Però això sembla utòpic tot i els avenços de l'última dècada.